

17 Μαΐου 2020

Το είναι και το έχειν

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή

Εκείνο που κυριολεκτικά μαστίζει τον άνθρωπο, ιδιαίτερα της εποχής μας, είναι το αίσθημα της ανασφάλειας και αβεβαιότητας, το οποίο αποτελεί συνέπεια της αμαρτίας, της επαναστατικής προσπάθειας δηλ. του ανθρώπου να γίνει αυτός ο ίδιος κυρίαρχος του εαυτού του ξεθρονιάζοντας το Θεό από τη θέση του δημιουργού και κυρίου του. Έτσι όμως δημιουργείται μέσα στον άνθρωπο ένα τεράστιο και τρομακτικό κενό, το οποίο αισθανόμενος ο άνθρωπος, είτε συνειδητά ή ασυνείδητα, και τρομάζοντας μπροστά στις αβυσσαλέες διαστάσεις του, νομίζει ότι το αντιμετωπίζει σωρεύοντας πολλά υλικά αγαθά, ώστε να εξασφαλίσει σιγουριά μέσα στον κόσμο και να αποφύγει την ενοχλητική σκέψη του θανάτου.

Μ' όλα αυτά όμως δεν πετυχαίνει ο άνθρωπος τίποτε άλλο παρά να ξεγελάσει τον ίδιο τον εαυτό του. Γιατί η φτώχεια η πνευματική δεν κρύβεται ούτε με τα πιο φανταχτερά υλικά αγαθά. Η ύπαρξη προηγείται αξιολογικά των διαφόρων αποκτημάτων της. Να μια πολύ σπουδαία αλήθεια που μας θυμίζει το ευαγγέλιο ιδιαίτερα με τη φράση «τι γαρ ωφελήσει άνθρωπον εάν κερδίση τον κόσμον όλον και ζημιωθή την ψυχήν αυτού ή τι δώσει άνθρωπος αντάλλαγμα της ψυχής αυτού;».

«Η ψυχή» δηλώνει, σύμφωνα με την βιβλική ορολογία, τη ζωή, το «είναι» και «ο κόσμος όλος», «το έχειν». Όλο το έχειν του κόσμου δεν ισοσταθμίζει τη ζωή ενός

και μόνου ανθρώπου. Την αλήθεια αυτή του λόγου του Κυρίου τη λησμονεί συχνά ο άνθρωπος της εποχής μας, που οι τεχνικές δυνατότητες, η επιστημονική εξέλιξη και ο μεγάλος πλούτος, τουλάχιστον σε ορισμένες περιοχές του πλανήτη μας, τον κάνουν να συγκεντρώνει την προσοχή του στην απόκτηση αγαθών, στα βαρυσήμαντα λόγια, στις ηχηρές και κούφιας εκφράσεις, με μια λέξη «στο έχειν», που γίνεται με ζημιά του «είναι», της αληθινής υπάρξεως.

Επίσης οι πράξεις βίας που αφθονούν στην εποχή μας σε εντυπωσιακό βαθμό είναι ένα σημάδι που δείχνει ότι ο άνθρωπος ξέχασε το πραγματικό «είναι» και ενδιαφέρεται μόνο να έχει, να κατέχει όσο μπορεί περισσότερα πράγματα και όσο γίνεται περισσότερους άλλους ανθρώπους για να τους καταδυναστεύει ή και να τους αφανίζει. Όσο όμως περισσότερο επιθυμεί ο άνθρωπος να έχει και να κατέχει, τόσο παύει να είναι αυτός που έπρεπε να είναι, παύει να είναι όπως τον έπλασε ο Θεός· αλλοτριώνεται, δηλ. αποξενώνεται από την αληθινή του φύση, γίνεται άλλος άνθρωπος, ξένος προς τη εικόνα του Θεού.

Ο Σταυρός του Χριστού, καλεί τον άνθρωπο να αισθανθεί τη φτώχεια του που δεν τη σκεπάζει το εντυπωσιακό «έχειν» και να αυτοσυγκεντρωθεί στο «είναι», στην αληθινή του ύπαρξη.

Ο Χριστός πάνω στο Σταυρό δεν έχει απολύτως τίποτε, είναι γυμνός· ακόμη και ο ιματισμός του γίνεται αντικείμενο κληρώσεως των ρωμαίων στρατιωτών. Κι όμως τη στιγμή ακριβώς αυτή αποκαλύπτεται το «είναι» στην πιο σημαντική του εκδήλωση, στην προσφορά της θυσίας και της αγάπης. Γι αυτό και ο Σταυρός είναι ένα διαρκές προσκλητήριο αγάπης προς το κάθε άνθρωπο· του υπενθυμίζει τη ξεχασμένη ανθρωπιά, την αληθινή του ύπαρξη που είναι συνύπαρξη αγάπης με το διπλανό του και όχι προσπάθεια επιβολής του σ' αυτόν, καταδυναστεύσεως, βίας και αφανισμού του.

Πηγή: *Ι. Δ. Καραβιδόπουλου, Καθηγ. Πανεπιστημίου, Οδός Ελπίδος, Αθήνα 1979, σ. 182-184.*